

@eduskunta.fi

Suomen Tilintarkastajat ry on tilintarkastajia edustava edunvalvontajärjestö. Jäsenemme ovat tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytyjä HT-, KHT- ja JHT-tilintarkastajia sekä tilintarkastusalan ja taloushallinnon asiantuntijoita. Tavoitteenamme on auttaa tilintarkastajien ammattikuntaa menestymään sekä tuomaan lisäarvoa elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle. Taloudellista raportointia ja alan käytäntöjä edistämällä olemme mukana rakentamassa perustaa suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille. Yhdistykseen kuuluu yli 90 % Suomessa toimivista hyväksytyistä tilintarkastajista.

Lakivaliokunta 10.2.2017 klo 9.15

LAUSUNTO EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE HE 258/2016

Suomen Tilintarkastajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua rikoslain 30 luvun 13 §:n muuttamista koskevasta HE 258/2016.

Yleistä

Suomen Tilintarkastajat ry kannattaa talousrikollisuutta ja korruptiota estäviä toimenpiteitä. Esityksessä ehdotetaan, että oikeushenkilön rangaistusvastuu ulotetaan törkeään kirjanpitorikokseen. Esityksen tavoitteena on edistää rikosvastuun asianmukaista kohdentumista siten, että yksilön ohella myös oikeushenkilö voisi joutua toiminnassaan tehdystä kirjanpitorikoksesta rangaistusvastuuseen ja tehostaa korruption torjuntaa.

Kansainvälisen yhtenäisyyden näkökulmasta hallituksen esityksen perusteluissa on tuotu ilmeiseksi, että Suomen lainsäädäntö poikkeaa tältä osin muiden pohjoismaiden lainsäädännöstä eikä nykytilanne myöskään kaikilta osin täytä niitä velvoitteita, joihin kansainvälisissä sopimuksissa on sitouduttu.

Suomen Tilintarkastajat ry pitää asianmukaisena oikeushenkilön rangaistusvastuun rajaamista törkeään kirjanpitorikokseen siten, ettei rangaistusvastuuta laajenneta muihin kirjanpitorikoksiin tai tilintarkastusrikokseen.

Näistä lähtökohdista katsottuna Suomen Tilintarkastajat ry ei näe estettä ehdotetulle sääntelylle.

Kaksi tilintarkastukseen liittyvää huomiota oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevasta sääntelystä

Oikeushenkilön rangaistusvastuu ja hallinnon tarkastus tilintarkastuksessa

Suomen Tilintarkastajat ry huomauttaa, että tilintarkastajalla on tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 3 momentin mukainen huomautusvelvollisuus.

Tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 3 momentin mukaan ”Tilintarkastajan on huomautettava tilintarkastuskertomuksessa, jos yhteisön tai säätiön yhtiömies, hallituksen, hallintoneuvoston tai vastaavan toimielimen jäsen, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja taikka toimitusjohtaja tai muu vastuuvollinen on:

- 1) syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhteisöä tai säätiötä kohtaan; tai
- 2) rikkonut yhteisöä tai säätiötä koskevaa lakia taikka yhteisön tai säätiön yhtiöjärjestystä, yhtiösopimusta tai sääntöjä.”

Suomen Tilintarkastajat ry huomioi, että tilintarkastuslain sanamuodon mukaan oikeushenkilön rangaistusvastuu ei ole automaattisesti sellainen seikka, että se johtaisi tilintarkastuslain mukaiseen huomautukseen tilintarkastuskertomuksessa. Käytännössä tällaisia tilanteita ei kuitenkaan esiintyisi kovinkaan usein, koska useimmissa tapauksissa kirjanpitorikos tai muu lainvastainen toimenpide voidaan kuitenkin yksilöidä luonnolliseen henkilöön ja tässä tapauksessa oikeushenkilön vastuuvollisen toimenpiteeseen tai valvontavastuun laiminlyömiseen.

Tilintarkastusyhteisön vastuu

Suomen Tilintarkastajat ry:n näkemyksen mukaan rikoslain esitetyllä muutoksella ei ole todellista vaikutusta tilintarkastusalalle tai tilintarkastusyhteisöille. Lainvalmisteluasiakirjoissa on tosin mainittu, että rikosoikeudellinen vastuu voi perustua toimimiseen toimeksiannon perusteella ja että kirjanpitoon liittyviä tehtäviä on voitu toimeksiannolla uskoa tilitoimistolle tai tilintarkastusyhteisölle. Haluamme painottaa, että tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön tehtävänä on kirjanpidon tarkastaminen, ei sen laatiminen.

Helsingissä 14. päivänä helmikuuta 2017

SUOMEN TILINTARKASTAJAT RY

Petri Kettunen
hallituksen puheenjohtaja